

Συνέντευξη στον
Γιάννη Κακαρή

Ο διδακτορικός φοιτητής Παύλος Ιωάννου βραβεύτηκε τον περασμένο μήνα με το The Cecil Alport Gold Award για την επιστημονική ανάρτηση που παρουσίασε στο παγκόσμιο συνέδριο «The 2024 International Workshop on Alport Syndrome», υπενθυμίζοντας σε όλους μας ότι οφείλουμε να επενδύσουμε στην παιδεία και την επιστημονική έρευνα, προκειμένου να βρεθούν λύσεις σε ζητήματα που μας απασχολούν και να κρατήσουμε τους επιστήμονες εντός της χώρας.

Ο κ. Ιωάννου μίλησε στη «Χαραυγή» για την ερευνητική του εργασία καθώς και για το σύνδρομο Alport, το οποίο αφορά σε μία κληρονομική νόσο που μπορεί να προκαλέσει ανεπάρκεια νεφρών, κώφωση και διαταραχές των ματιών.

ΠΑΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ, ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟΣ ΦΟΙΤΗΤΗΣ

Ελπιδοφόρα έρευνα για ασθενείς με σύνδρομο Alport

Βραβεύθηκε για την επιστημονική ανάρτηση που παρουσίασε στο παγκόσμιο συνέδριο

Κατ' αρχάς, να μας πείτε λίγα λόγια σχετικά με το εν λόγω συνέδριο που διεξάχθηκε στην Κύπρο.

Βεβαίως. Το International Workshop on Alport Syndrome διοργανώνεται κάθε δεύτερο χρόνο, σε διαφορετική χώρα κάθε φορά, από το Alport Syndrome Alliance, ένα παγκόσμιο δίκτυο που προωθεί τις θεραπείες και τη γνώση για το σύνδρομο Alport. Για φέτος επιλέχθηκε ως χώρα φιλοξενίας η Κύπρος και ως τοπικός συνδιοργανωτής το Πανεπιστήμιο Κύπρου και το Κέντρο Αριστείας biobank.cy που λειτουργεί υπό τη διεύθυνση του καθηγητή Κωνσταντίνου Δέλτα. Ήταν μεγάλη επιτυχία η μεταφορά και διεξαγωγή του συνεδρίου στη χώρα μας.

Ποιος είναι ο στόχος του εν λόγω συνεδρίου;

Πρόκειται για ένα σημαντικό τετραήμερο συνέδριο που στόχο έχει την προώθηση της διεθνούς συνεργασίας για τον αγώνα κατά της σπάνιας γενετικής νεφρικής νόσου με την ονομασία Alport. Στο εν λόγω συνέδριο, που έλαβε χώρα στη Λευκωσία μεταξύ 13 και 16 Μαρτίου, συμμετείχαν πέραν των 150 επιστημόνων από 19 χώρες με στόχο να μοιραστούν ερευνητικά δεδομένα και να σχεδιάσουν μελλοντικές επιστημονικές συνεργασίες. Η πρώτη μέρα του συνεδρίου είναι πάντα αφιερωμένη στους ασθενείς, οι οποίοι μας ήρθαν από 11 χώρες, συμπεριλαμβανομένων και Κυπρίων ασθενών.

Επίδωξη του Alport Alliance είναι να εντοπίσει τα πεδία που χρειάζονται περαιτέρω έρευνα όσον αφορά στο σύνδρομο και να προωθήσει τη βέλτιστη πρακτική για τη θεραπεία του. Στο πλαίσιο του συνεδρίου ήταν, μεταξύ άλλων, και η παρουσίαση των επιστημονικών αναρτήσεων από ερευνητές που ασχολούνται με το εν λόγω σύνδρομο και για το οποίο αποσπάσαμε το «The Cecil Alport Gold Award for the best Management Poster».

Να μας εξηγήσετε τι είναι το σύνδρομο Alport;

Το σύνδρομο Alport αφορά σε μία κληρονομική νόσο που μπορεί να προκαλέσει ανεπάρκεια νεφρών, κώφωση και διαταραχές των ματιών. Δυστυχώς

μέχρι σήμερα δεν υπάρχει ριζική θεραπεία για τη νόσο αυτή. Ασθενείς με σύνδρομο Alport φέρουν κληρονομική μετάλλαξη στο κολλαγόνο τύπου IV και πιθανόν να χρειαστεί να υποβληθούν σε αιμοκάθαρση ή σε μεταμόσχευση νεφρού σε κάποια ηλικία. Η ερευνητική μας προσπάθεια στόχο έχει να εμβαθύνει στην κατανόηση του γενετικού στοιχείου και της κυτταρικής φυσιολογίας της νόσου, να αντιληφθούμε δηλαδή

Το σύνδρομο Alport αφορά σε μία κληρονομική νόσο που μπορεί να προκαλέσει ανεπάρκεια νεφρών, κώφωση και διαταραχές των ματιών

πώς μία κληρονομική μετάλλαξη μπορεί να οδηγήσει στην εκδήλωση των συμπτωμάτων που σχετίζονται με τη νεφρική δυσλειτουργία.

Ποιος είναι ο αριθμός των ατόμων που πάσχουν από αυτό το σύνδρομο στην Κύπρο;

Επειδή το Alport αφορά σε νεφρική νόσο, καλό είναι να αναφέρουμε πρώτα ότι πέραν των 800 εκατομμυρίων ασθενών παγκοσμίως πάσχουν από κάποιας μορφής νεφροπάθεια. Σε αυτόν τον αριθμό συγκαταλέγονται 350 περίπου άτομα, που αφορούν σε καταγεγραμμένους ασθενείς στην Κύπρο και που φέρουν τη νόσο Alport αλλά και τη νεφροπάθεια της λεπτής βασικής μεμβράνης. Το δεύτερο αφορά σε μία υποκατηγορία του Alport και πρόκειται για φορείς της νόσου με πιο ήπια συμπτώματα. Όμως η ομάδα του καθηγητή Δέλτα μαζί με την ομάδα του ιατρού Άλκη Πιερίδη έδειξαν για πρώτη φορά με τεκμηριωμένα αποτελέσματα ότι σημαντικός αριθμός ασθενών με νεφροπάθεια λεπτής βασικής μεμβράνης θα καταλήξουν στην αιμοκάθαρση σε πιο προχωρημένες ηλικίες, συνήθως μετά τα 40 έτη.

Με τι καταπνέεται η έρευνά σας;

Ως διδακτορικός φοιτητής εργάζομαι στενά και υπό την εποπτεία του Δρος Χριστόφορου Οδιάτη για την εν λόγω έρευνα. Νομίζω αξίζει εδώ να αναφέρουμε ότι στην Κύπρο διεξάγεται έρευνα που αφορά στο σύνδρομο Alport

εδώ και δεκαετίες. Στην περίπτωση της δικής μας έρευνας γίνεται χρήση μοντέλων ποντικού που δημιουργήθηκαν στο ερευνητικό εργαστήριο του καθηγητή Δέλτα για τη μελέτη της εν λόγω νόσου. Αυτό που μελετούμε είναι κατά πόσο η θεραπεία με ένα φάρμακο, το οποίο είναι ήδη εγκεκριμένο από την Υπηρεσία Τροφίμων και Φαρμάκων των ΗΠΑ, βελτιώνει τη νεφρική λειτουργία των ποντικών που νοσούν με το σύνδρομο Alport. Σύμφωνα με τα αποτελέσματά μας, η θεραπεία με το συγκεκριμένο φάρμακο που χρησιμοποιούμε βελτιώνει αρκετά από τα παθολογικά χαρακτηριστικά του συνδρόμου. Αυτό σημαίνει ότι βελτιώνονται τα κλινικά και ιστοπαθολογικά αποτελέσματα.

Ποιος είναι ο στόχος της εν λόγω έρευνας;

Ο κύριος στόχος είναι να εξεταστεί εάν η χορήγηση δύο εγκεκριμένων φαρμάκων από την Υπηρεσία Τροφίμων και Φαρμάκων των ΗΠΑ, για μικρό και για μεγάλο χρονικό διάστημα, μπορεί να καθυστερήσει την έκπτωση της νεφρικής λειτουργίας στα ποντίκια που πάσχουν με το σύνδρομο.

Θα είναι άμεσα αξιοποιήσιμα τα αποτελέσματα από τους ασθενείς;

Γενικότερα, η διαδικασία για την έγκριση ενός φαρμάκου περιλαμβάνει διάφορα στάδια, συμπεριλαμβανομένων προκλινικών μελετών σε ζώα και ακολούθως κλινικών δοκιμών σε ανθρώπους. Η συγκεκριμένη θεραπεία δεν μπορεί να είναι άμεσα διαθέσιμη στους ασθενείς, γιατί βρίσκεται ακόμα στο στάδιο της εφαρμογής της σε ποντίκια. Επιπλέον, τα αποτελέσματα της συγκεκριμένης ερευνητικής μελέτης αφορούν σε μία υποψήφια θεραπευτική αγωγή που πιθανόν να είναι βοηθητική για μια συγκεκριμένη ομάδα ασθενών με Alport, με συγκεκριμένο τύπο κληρονομικότητας. Ωστόσο ευελπιστούμε ότι το εν λόγω φάρμακο θα αποδειχθεί ευεργετικό για τους ασθενείς στο άμεσο μέλλον. Το γεγονός ότι το φάρμακο που χρησιμοποιούμε είναι προϊόν επαναστασιακής έρευνας, δηλαδή είναι ήδη εγκεκριμένο για άλλη ιατρική χρήση, ίσως επιταχύνει την περαιτέρω διαδικασία.

Όσον αφορά στη βράβευσή σας,

να μας πείτε τι παρουσιάσατε στο συνέδριο;

Η ανάρτηση που παρουσιάσαμε αφορούσε σε ένα κομμάτι της έρευνάς μας σύμφωνα με την οποία η χορήγηση του φαρμάκου στα ποντίκια με σύνδρομο Alport βελτιώνει σημαντικές βιοχημικές και ιστολογικές ανωμαλίες του συνδρόμου, ενδεικτικές της βελτίωσης της νεφρικής λειτουργίας. Αυτό είναι ελπιδοφόρο για θεραπεία σε ασθενείς με Alport που έχουν την ίδια ή παρόμοιας μορφής γενετική αλλαγή στο κολλαγόνο τύπου IV. Το ίδιο φάρμακο χρησιμοποιείται ως συμπληρωματική θεραπεία σε μια μεταβολική διαταραχή του κύκλου ουρίας.

Υπάρχει κάποιος τρόπος για να συμβάλει ο κόσμος σε αυτή την προσπάθεια ή την επιστημονική έρευνα γενικότερα;

Βεβαίως, και θα ήθελα να αναφέρω ότι στο Κέντρο Αριστείας όπου εργάζομαι φιλοξενείται, μεταξύ άλλων, και η Βιοτράπεζα του Πανεπιστημίου Κύπρου. Στη Βιοτράπεζα ο καθένας και η καθεμία μπορεί να συμμετάσχει δίνοντας λίγο αίμα και ούρα τα οποία, μαζί με κάποιες δημογραφικές και άλλες

Ευελπιστούμε ότι το εν λόγω φάρμακο θα αποδειχθεί ευεργετικό για τους ασθενείς στο άμεσο μέλλον

πληροφορίες για την υγεία που θα του/της ζητηθούν, θα φυλαχθούν κωδικοποιημένα για να δοθούν σε ερευνητές που θα ενδιαφερθούν, τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό, για εκπόνηση ερευνών, νοούμενου ότι θα έχουν εγκριθεί από την Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής Κύπρου.

Στόχος των επιστημονικών ερευνών είναι πάντα το γενικό καλό του ανθρώπου αλλά και η πρόοδος της επιστήμης. Η συμμετοχή στη Βιοτράπεζα είναι ένας πολύ χρήσιμος τρόπος για να στηρίξουμε τη βιοϊατρική έρευνα που διεξάγεται και να αναβαθμίσουμε την ποιότητα ζωής των μελλοντικών γενεών. Το σύνθημα του Κέντρου μας είναι ότι επενδύοντας στη Βιοτράπεζα, επενδύουμε σε μια πιο υγιή Κύπρο.